

red. prof. dr. Marko Stabej
Oddelek za slovenistiko FF UL
Izpitna vprašanja pri predmetu Zgodovina SKJ
2011/2012

(V testu bo treba odgovoriti na petnajst vprašanj. Spodnji seznam ni popolnoma dokončen, na izpitu lahko dobite tudi kakšno drugo vprašanje, povezano s predavanji. Bodite previdni pri učenju iz različnih že pripravljenih seznamov odgovorov – vsaj preverite resničnosti in ustreznost odgovorov.)

1. Kaj je *katekizem/lekcionar/postila*?
2. Kaj je *evangelij*?
3. Kaj je *ilirizem*?
4. Kaj je *panslavizem*?
5. Kaj je *jezikovni prenos*; opredelite *pojavnne oblike jezikovnega prenosa*.
6. Kaj je *dvojna formula*?
7. Kateri sredotežni in kateri sredobežni dejavniki so vplivali na oblikovanje slovensko govoreče skupnosti pred 16. stoletjem?
8. V katerem jeziku so zapisani Brižinski spomeniki?
9. Katera besedila obsega Stiški/Starogorski/Celovski rokopis?
10. Izraz katere identitete je bil slovenski jezik v srednjeveški plemiški rabi, narodne ali krajevne?
11. Katera govornjena besedila se ohranjajo v sorazmerno nespremenljivi obliki in kakšne jezikovne učinke ima to dejstvo?
12. Kakšna je bila narava Trubarjevega knjižnega jezika?
13. V čem se je Kreljev pogled na pisni jezik ločil od Trubarjevega?
14. Kdaj je izšla Trubarjeva *Cerkovna ordninga* in kakšen je bil namen tega dela?
15. Označite prvo slovnico slovenščine.
16. Kakšen kulturni in jezikovni pomen ima prvi prevod celotne biblije?
17. Kakšno vlogo ima Register v Dalmatinovi Bibliji?
18. Kdo je bil najvidnejši *slovaropisec* v obdobju *slovenske reformacije* in katera njegova dela vključujejo slovenščino?
19. Označite slovar Alasia da Sommaripa.
20. Naštajte avtorje tiskanih del v slovenščini v 17. stoletju.
21. Kaj dokazuje, da se slovenščina v 17. in 18. stoletju ni uporabljala samo v sporazumevanju s tistimi, ki niso znali nobenega drugega jezika kot slovenščino?
22. V katerih govornih položajih se je v 17. in 18. stoletju javno uporabljala slovenščina?
23. Kakšno jezikovnonormativno načelo je obveljalo v slovenskem prostoru od Schönlebnove izdaje Evangelijev inu listov do Pohlinove slovnice?
24. Kdaj so izhajale *Pisanice*, kdo je bil njihov urednik in kakšna je bila njihova vloga?
25. V katerem stoletju je nastal prekmurski knjižni jezik in zakaj?
26. Navedite in kratko označite priredbe Bohoričeve slovnice v 18. stoletju.
27. Kakšen je bil po oceni zgodovinarjev delež pisarne populacije v slovenskih deželah sredi 18. stoletja?
28. Navedite avtorja in leto izida slovnice Kranyska Grammatika.
29. S čim Marko Pohlen v uvodu slovnice utemeljuje potrebo po njej?
30. Navedite avtorja in leto izida slovnice Windische Sprachlehre.
31. Katere stopnje šol so obstajale v avstrijskem šolskem sistemu po t. i. šolski naredbi l. 1774?

32. Kaj označuje pojem *Ilirske province*?
33. V čem so Ilirske province pomenile jezikovnopolitični korak naprej glede statusa slovenskega jezika?
34. Kaj označuje pojem *stolica za slovenski jezik* v 19. stoletju? Kje in kdaj sta bili ustanovljeni prvi stolici za slovenski jezik in kakšno vlogo sta imeli?
35. Kateri je bil prvi časopis v slovenščini in kdaj je izhajal?
36. Naštejte vsaj 4 slovnice slovenskega jezika v prvi polovici 19. stoletja in jih na kratko označite.
37. Označite podobo *metelčice* v primerjavi z *bohoričico*.
38. Označite podobo *dajnčice* v primerjavi z *bohoričico*.
39. Kdaj se je v slovenskem javnem prostoru uveljavila *gajica*?
40. Kdaj so začele izhajati *Kmetijske in rokodelske novice* ter v katerem črkopisu?
41. Kakšna je vloga tiskane periodike v razvoju knjižnega jezika?
42. Označite jezikovne zahteve programa *Zedinjena Slovenija*.
43. Opredelite vlogo t. i. novih oblik in jih navedite.